

Hikâye Yazmaya Yönelik Tutum Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Hikâye Yazmaya Yönelik Tutum Ölçeği*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=22968>

Özet

Hikâye Yazmaya Yönelik Tutum Ölçeği, bireylerin yaratıcı yazma süreçlerinden biri olan hikâye yazma faaliyetine karşı sahip oldukları duyuşsal, bilişsel ve davranışsal eğilimleri sistematik olarak ölçmek amacıyla geliştirilmiştir. Ölçek, 2019 yılında Aysun Eroğlu tarafından yapılan kapsamlı bir geçerlik ve güvenilirlik çalışması sonucunda psikometrik olarak sağlam bir araç olarak literatüre kazandırılmıştır.

Bu ölçek, özellikle eğitim bilimleri ve Türkçe eğitimi alanlarında, öğrencilerin hikâye yazmaya karşı geliştirdikleri olumlu veya olumsuz tutumları nicel verilerle ortaya koyarak pedagojik müdahalelerin hedeflenmesine olanak tanır. Ölçeğin geliştirilmesi, yazma becerilerini destekleyici yaklaşımların tasarlanmasında önemli bir temel oluşturur.

Anahtar Kelimeler

Hikâye yazma, tutum ölçeği, psikometri, geçerlik, güvenilirlik, eğitim, yaratıcı yazma.

Yazarlar

Aysun EROĞLU

Amaç

Ölçeğin temel amacı, bireylerin **hikâye yazma** eylemine yönelik algılarını, motivasyonlarını ve duygusal tepkilerini ölçmektir. Bu tutumların belirlenmesi, yazma öğretiminde karşılaşılan zorlukların veya başarıların altında yatan psikolojik faktörleri anlamak için kritik bir öneme sahiptir.

Geliştirme çalışmaları, araştırmacılara ve eğitimcilere, öğrencilerin yazma etkinliklerine olan yatkınlıklarını doğru bir şekilde değerlendirme imkanı sunarak, dil ve edebiyat eğitiminde daha etkili öğrenme stratejileri oluşturulmasına katkı sağlamayı hedeflemektedir.

Yapı

Ölçek, sosyal psikolojideki temel kavramlardan biri olan **tutum** yapısını ölçmektedir. Tutum, bireyin belirli bir nesneye (bu durumda hikâye yazma aktivitesine) karşı gösterdiği öğrenilmiş, değerlendirici tepkidir. Bu yapı genellikle üç ana bileşen etrafında şekillenir:

Bilişsel Bileşen: Hikâye yazmanın faydası, zorluğu veya değeri hakkındaki inançlar ve düşünceler.

Duyuşsal Bileşen: Hikâye yazarken hissedilen keyif, kaygı veya ilgi gibi duygusal tepkiler.

Davranışsal Bileşen: Hikâye yazma eylemini gerçekleştirme veya kaçınma eğilimi.

Ölçek, bu bileşenlerin kombinasyonunu ölçerek, katılımcının hikâye yazmaya karşı genel eğilimini tek bir puan veya alt boyut puanları üzerinden yansıtır.

Geçerlik

Ölçeğin geçerlik çalışması, Eroğlu (2019) tarafından titizlikle yürütülmüştür. Geçerlik, ölçeğin iddia ettiği psikolojik yapıya ne derece doğru ölçtüğünü gösterir. Çalışmada genellikle yapı geçerliği kanıtları sunulmuştur.

Yapı geçerliğini sağlamak amacıyla Faktör Analizi teknikleri kullanılarak ölçek maddelerinin kuramsal çerçeveye uygun bir şekilde alt boyutlar altında toplandığı doğrulanmıştır. Kapsam geçerliği ise uzman görüşleri alınarak sağlanmıştır, maddelerin ölçülmek istenen tutum alanını yeterince temsil edip etmediği değerlendirilmiştir.

Güvenirlilik

Ölçeğin güvenirlilik analizi, ölçüm sonuçlarının iç tutarlılığı ve kararlılığı değerlendirme üzere yapılmıştır. Güvenirlilik, ölçeğin rastgele hatalardan ne kadar arınmış olduğunu gösterir.

Geliştirme çalışmasında, ölçeğin iç tutarlılık katsayısı (muhtemelen Cronbach Alfa katsayısı) hesaplanmış ve kabul edilebilir düzeyde yüksek olduğu rapor edilmiştir. Bu, ölçekteki maddelerin birbiriyle tutarlı bir şekilde aynı tutum yapısını ölçtüğü anlamına gelmektedir. Spesifik güvenirlilik katsayıları, orijinal makalede detaylı olarak sunulmuştur.

Faktör Analizi

Hikâye Yazmaya Yönelik Tutum Ölçeği'nin yapısal bütünlüğünü ortaya koymak için Faktör Analizi uygulanmıştır. Bu analiz, ölçeğin kaç boyuttan oluştuğunu ve her bir maddenin hangi boyuta ait olduğunu belirlemek için hayati öneme sahiptir.

Analizler sonucunda, tutumun tek bir genel faktör altında mı toplandığı yoksa "Keyif Alma", "Yeterlilik Algısı" veya "Zorluk Algısı" gibi alt boyutlara mı ayrıldığı tespit edilmiştir. Bu faktör yapısı, ölçeğin teorik temellerini ampirik olarak desteklemektedir ve puanlamanın nasıl yapılacağına yönlendirir.

Araç

Test Çeşidi: Geliştirme (Developmental Scale)

Format: Genellikle çok seçenekli, Likert tipi derecelendirme (Örn: "Kesinlikle Katılıyorum"dan

"Kesinlikle Katılmıyorum"a kadar değişen 5'li veya 7'li ölçek).

Mevcut Diller: Türkçe

Hedef Kitle: Türkçe veya edebiyat eğitimi alan öğrenciler ve yaratıcı yazma becerisi olan bireyler.

Yaş Grubu: Eğitim seviyesine bağlı olarak genellikle 10 yaş üstü (Ortaokul, lise ve üniversite öğrencileri).

Popülasyon Detayları: Türkiye Cumhuriyeti sınırları içerisindeki resmi eğitim kurumlarında öğrenim gören, hikâye yazma eğitimi alan veya bu konuda deneyime sahip öğrenciler üzerinde standardize edilmiştir.

Test Metodolojisi: Öz bildirim (Self-report) yöntemiyle uygulanan, bireysel veya grup halinde doldurulabilen standart bir psikometrik ölçektir.

Anahtar Kelimeler

Yaratıcılık, duyuşsal alan, tutum, psikolojik ölçüm, Cronbach Alfa, yazma becerileri.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlama: Bilgi mevcut değil.

Kurum E-posta Adresleri: 24aysun@gmail.com

Yazın Adresi: Yazarın 2019 yılındaki akademik afiliasyonuna başvurulmalıdır (Detaylı bilgi mevcut değildir).

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: 2019 (Ölçeğin geçerlik ve güvenirlik çalışması yayınlandı yılı).

Şinler ve Ücret: Ölçek, akademik ve bilimsel araştırmalarda kaynak gösterilerek kullanılabilir. Ticari amaçlı kullanımlar veya geniş ölçekli uygulamalar için ölçeğin sorumlu yazarı Aysun Eroğlu ile e-posta yoluyla (24aysun@gmail.com) iletişime geçilmesi tavsiye edilir.

Kaynaklar

Eroğlu, A. (2019). Hikâye Yazmaya Yönelik Tutum Ölçeğinin geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Turkish Studies*, 14(6), 3111-3124. DOI: <http://dx.doi.org/10.29228/TurkishStudies.39896>.

Ölçeğin orijinal PDF dosyası aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: [hikaye-yazmaya-yonelik-tutum-](#)

[olcegi-toad.pdf](#)

Hikâye Yazmaya Yönelik Tutum Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Ölçek maddelerinin tam listesi bu kaynakta sağlanmamıştır. Maddelerin tamamına, derecelendirme formatına ve puanlama anahtarına ulaşmak için Aysun Eroğlu'nun 2019 yılında yayımlanan ilgili akademik makalesine başvurulması gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM